

til deres Børn udbetalte af Kommunekassen. Med Hensyn til Skolepengene har jeg tænkt mig, at de skulde udredes af Kommunens Skolekasse til den godkjendte Lærer, i hvis Stole vedkommende Fader eller Børge vælger at sætte Børnet, og med Hensyn til Kaldsretten har jeg tænkt mig, at Kaldsret til de faste Skolelærerembeder skulde alle Familiefædre og Onkler i Skolekredsen have uden Hensyn til Formue. Læreren eller Lærerinden skulde vælges ved simpel Stemmeslæb. Han eller hun ere kun bundne ved deres Overbevisning og ikke ved nogen Forskrift fra Bælgerne. Naar jeg saa kommer til, hvem der har Ret til at lade sig kalde, saa mener jeg, at de kunne have Ret dertil, som have taget Skolelærerexamen eller Skolelærerindeexamen, eller som ere godkendte paa anden Maade; men de, der ikke ere godkendte paa den ene eller den anden Maade, skulde ikke kunne søge de faste offentlige Embeder. En Del af Lønnen har jeg tænkt mig flydende, nemlig Skolepengene, og en Del fast, saaledes at omtrent Halvdelen bliver flydende, Halvdelen fast. Det Faste for Skolelærerembederne bliver da foruden de nødvendige Bygninger saamegen Jord, at der rigelig kan fodres og græsses 2 Køer, samt frit Brændsel, Bygningernes Vedligeholdelse og en fast Løn, som for Landet anlaas til 4 à 500 Kr., beregnede efter Kapitelstarten for Byg. eller 28 à 35 Ldr. Byg. I Kjøbstæderne bør den faste Løn udredes efter Byg, anslaaet i Penge efter hvert Aars Kapitelstart, og da det er dyrere at leve i Kjøbstaden end paa Landet, sættes den faste Løn i Kjøbstæderne $\frac{1}{3}$ Del højere end den faste Løn for Lærere paa Landet. Med Hensyn til Skolepengene har jeg tænkt mig, at der for hvert Barn betales imtil det 10de Aar med $1\frac{1}{2}$ Kr. om Maaneden og derefter imtil Udskrivningen af Skolen med $2\frac{1}{2}$ Kr., og at de Forældre, der ikke have Raad til selv at betale for deres Børns Undervisning, faae Skolepengene helt eller delvis, eftersom de ere mere eller mindre fattige, udredede af Kommunens Kasse. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor Meget Børnene skulde prøves i ved Examen, mener jeg, at vi have Nettesnoeren i den lille Lov med Hensyn til Friskolerne af 30te September 1864, hvorefter det da bør bestemmes, at de i det Mindste skulde prøves i de der nævnte Fag, men, naar en Præst erklærer, at de ere vel hjemme i Kristendomsfundstabs, behøve de ikke at prøves heri. Sæller ikke i den offentlige Stole skal der kunne forlanges Prøve i Kristendomsfundstabs, naar en Præst vil indstaa for, at Børnene ere hjemme i denne. Særligt har jeg tænkt mig, at Børnene skulde have Undervisning i Kristendomsfundstabs væsentlig gennem Bibelhistorien og Luthers Katekismus, men denne anvendt saaledes, som Luther har givet Anvisning paa, og ikke som den er bleven anvendt i det sidste hundrede Aar hos os, hvilket er en Maade, som er væsentlig imod, hvad Luther vilde. Naar Børnet er blevet

12 Aar gammelt, skulde Præsten overtage dets Undervisning i Kristendomsfundstabs, og dette Arbejde skulde Præsten have til Gjengjæld for andet Arbejde i Kommunens Tjeneste, som han har mistet. Med Hensyn til Skoletilsynet tiltræder jeg, hvad det erede Medlem fra Solland (Lund) udtalte, thi jeg ønske ogsaa et godt Tilsyn og et kirkeligt og kraftigt Tilsyn; men jeg tror, at der ikke er noget bedre Tilsyn at faae end det, der søes fra Forældrenes Side. Det er min Erfaring, at det er det bedste. De mange Penge, der gaa til Inspektørernes Løn, enten det nu er nogle Hundrede Lufinde Kroner flere eller færre, vil jeg gjerne have anvendte i Oplysningens Tjeneste; men jeg tror, at der er andre Formaal i Oplysningens Tjeneste, hvortil de hellere maa anvendes. Jeg tror saaledes, at, naar de anvendes til Folkehøiskoler og navnlig til en Udvidelse af Folkehøiskolerne, var det bedre.

Siden jeg kommer til at tale om Høiskolerne, vil jeg med det Samme sige, at jeg vilde have ønsket, at den erede Minister iaar igjen var kommen med sit Forslag om en udvidet Folkehøiskole. Jeg skulde ikke bebrejde ham, at han kom med det samme Forslag som sidst, hvis Indhold han ifjor angav, thi man er ikke kommen med noget andet Forslag imod hans, og der var altsaa ikke Grund for ham til at forandre sit Forslag. Da han fremsatte sine Tanker ifjor om en udvidet Folkehøiskole, blev det klart, at han har et ganske andet Begreb om, hvad en udvidet Folkehøiskole skal udrette, end det erede Medlem fra Slagelse (Dahl), der troede, at Professorerne skulde staa og popularisere Videnskaben. Nei, saaledes skal jeg aldrig ønske en udvidet Høiskole. Det skal være en folkelig Høiskole, og den skal være afluttet for sig selv, den skal staa paa sine egne Ben og ikke staa og tygge paa, hvad de Andre ere komne til. Den erede Minister er nu ikke kommen med sit Forslag; men jeg finder, at det kunde være interessant at optage det Spørgsmaal paany, baade Betimeligheds-spørgsmaalet og Spørgsmaalet om, hvor Skolen helst skulde ligge. Vi hørte sidst, at Medlemmer fra samme Side af Salen vare uenige derom. Saaledes holdt det erede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgrets (Vilde) paa, at den helst skulde være i Sorø, men de Grunde, han ansøgte herfor, vare navnlig reelle, haandgribelige Grunde, og jeg mener, at, saafart man ansøger reelle Grunde for at lægge Skolen i Sorø, da faar Ministeren Ret, da maa vi holde paa Kjøbenhavn. Vil man derimod tage Hensyn til de Minder, der knytte sig til Sorø, saa tror jeg, man maa lægge Skolen i Sorø. De, der holde paa Sorø af rent reelle Grunde, arbejde uden at ville det Ministeren i Haanden og give ham forsaavidt Ret i, at Stedet bør være Kjøbenhavn. Jeg synes imidlertid ikke, at Spørgsmaalet om en udvidet Folkehøiskole bør dø hen paa en Tid, hvor vi tale om Udgifter til saa